

Pfv.II.20.017/2011/3.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a felperesnek az alperes ellen gyermekelhelyezés és gyermektartásdíj megállapítása iránt a Kazincbarcikai Városi Bíróságnál P.20.060/2009. számon megindított és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságnak 3.Pf.2632/2010/4. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperes által 38. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

### **í t é l e t e t :**

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak, külön felhívásra 2600 (huszonegyezer-hatszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

### **I n d o k o l á s**

A felperes keresetében az alperessel fennálló élettársi kapcsolatából 1995. december 8. napján született B. és 200 március 15. napján született B. utónevű gyermekek nála történő elhelyezését, valamint az alperes arra való kötelezését kérte, hogy fizesse meg neki 2009. május napjától kezdődően a havi nettó jövedelme gyermekenkénti 20%-át, de gyermekenként legalább havi 40.000 forintot gyermektartásdíj címén.

Az alperes elsődlegesen a kereset elutasítását kérte és viszontkeresettel élt a közös gyermekek történő való elhelyezése és a felperesnek a havi nettó jövedelme gyermekenkénti 20%-ának megfelelő mértékű, de legalább gyermekenkénti havi 400 forint összegű gyermektartásdíj megfizetésére való kötelezése iránt, másodlagosan - a gyermekek felperesnél való elhelyezése esetére pedig a gyermekekkel való kapcsolattartási jogának a szabályozását kérte.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a peres felek élettársi kapcsolatából 1995. december 8. napján született B. és 200 március 15. napján született B. utónevű gyermekeket - az alperes apa és a gyermekek közötti kapcsolattartás szabályozása mellett - a felperes anyánál helyezte el. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek a fentebb nevezett gyermekei tartására 2009. május

napjától kezdődően minden hónap 15. napjáig előre esedékesen gyermekenként havi 30.000 forint határozott összegű gyermektartásdíjat, valamint a 2009. május napjától 2010. március 23. napjáig terjedő időszakra vonatkozóan 15 napon belül 660.000 forint hátralékos gyermektartásdíjat. Ezt meghaladóan a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 37.500 forint perköltséget, valamint külön felhívásra, az ott megjelölt módon és időben az államnak 8813 forint eljárási illetéket, és úgy rendelkezett, hogy a perrel ezt meghaladóan felmerült további 14.400 forint eljárási illetéket az állam viseli. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság Gazdasági Hivatalának külön felhívására, az ott megjelölt módon és időben 37.800 forint szakértői költséget.

Az ítéletének indokolásában tényként állapította meg, hogy a peres felek között 1990-től 2009. április elejéig élettársi kapcsolat állott fenn, melyből 1995. december 8. napján B., 200 december 15. napján pedig B. utónevű gyermekeik születtek. A felek az élettársi kapcsolatuk tartama alatt az alperes tulajdonaként nyilvántartott K., D.Gy. u. szám alatti családi házban éltek, ahonnan az életközösség megszűnésekor a felperes a közös gyermekekkel együtt elköltözött és az említett időpont óta a 2 szoba, nappali helyiségekből álló összkomfortos, száraz, világos, egészséges, jó karban lévő kifogástalan tisztaságú családi házban az alperes egyedül lakik.

Az életközösség megszakadását követően a felperes élettársi kapcsolatot létesített P. Á.dal, és a vele közösen bérelt K., M. K. u. fszt. szám alatti lakásban lakik.

A felperes a hemofília megbetegedésben szenvedő B. utónevű gyermek után havi nettó 25.795 forint ápolási díjban részesül, amelyhez a két gyermek után folyósított havi 36.600 forintos kiemelt családi pótlék járul. 2009. szeptember 6-án a felperes S. J.fel együtt alapította a S. J. Kft-t, melyben tagsági viszonnal rendelkezik és a céggel alkalmi munkavállalói jogviszonyban is áll. A kft-ben a felperes - annak megalakulása óta - eladói munkakörben minden hónapban ledolgozott 15 napot és havi nettó 82.500 forint munkabérben részesült. A felperes élettársa havonta nettó 200.000-300.000 forint összegű jövedelemmel rendelkezik.

A felperes a gyermekeket az élettársával közös háztartásában tartja el, a gyermekekről való anyagi gondoskodásuk mindenben kielégítő annak ellenére, hogy az alperes az életközösség megszakadása óta anyagilag nem gondoskodik a gyermekek tartásáról, nem fizet gyermektartásdíjat. A felperes és élettársa a M. K. úti lakást havi 28.000 forintért bérlik, valamint viselik a lakással kapcsolatos fenntartási költségeket, melyek havonta éves átlagban kb. 45.000

forintot tesznek ki.

Az alperes 2006. június 27. napjától 2009. december 18. napjáig az A. Bt. alkalmazásában állt, majd a cég A.i munkavállalásra közvetítette ki őt. Az alperes Magyarországon a mindenkori minimálbér havi nettó összegét kapta forintban, a felek együttélése alatt külföldi havi nettó jövedelme 300.000-400.000 forintot tett ki. Az alperes 2009. augusztus, szeptember és október hónapokban havi nettó 57.800 forintot és havi nettó 1165 GBP-t keresett munkáltatójánál és az angol fontban kapott havi nettó átlagjövedelme kb. 350.000 forintnak felelt meg. Az alperes 2009. december 18. napján közös megegyezéssel szüntette meg munkaviszonyát munkáltatójánál, jelenleg megtakarított pénzéből él és ígéretet kapott arra, hogy korábbi munkáltatója 2010. évben ismételten külföldi munkavállalás keretében alkalmazni fogja.

Az ítéletének a felülvizsgálattal támadott, az alperest terhelő gyermektartásdíj megállapítására vonatkozó rendelkezését azzal indokolta, hogy annak összegét a Csjt. 69/A-B. és C. §-ai alapján az alperes korábban elért jövedelméhez igazította, tekintettel arra, hogy az alperes munkaviszonya önhibájából szűnt meg. Az alperesnek vannak anyagi tartalékai addig, amíg ismételten nem tud külföldre menni munkát végezni, azt, hogy ezt meg fogja tenni, az alperes a perben egyébként végig hangoztatta. Az elsőfokú bíróság figyelemmel volt a felperes jövedelmi viszonyaira, valamint a gyermekek indokolt szükségleteire is, amikor a felperes által kért gyerektartásdíjhoz képest havi 30.000 forint gyermekenkénti összeget határozott meg, a százalékos marasztalást azonban - az alperes korábbi jövedelmi viszonyaira és jelenlegi anyagi helyzetére tekintettel - mellőzte.

Az alperes az őt terhelő gyermektartásdíj összegét a magyarországi havi nettó munkabérének alapulvételével kérte meghatározni arra való hivatkozással, hogy Angliában ellátmányként, illetőleg költségtérítésként kapta a jövedelmét, ezért az a gyermektartásdíj alapjába nem számíthat bele. Az alperes volt munkáltatója által kiadott jövedelemigazolásból azonban nem az tűnik ki, hogy az A.i jövedelme kiküldetési ellátmány vagy költségtérítés lett volna, hanem éppen az ellenkezője, hiszen abban fontban kapott havi nettó munkabérként került az A.i jövedelem feltüntetésére. Az elsőfokú bíróság így nem látta akadályát annak, hogy az alperes A.i nettó munkabérét is alapul véve a gyermektartásdíj összegének meghatározásakor. Nem lenne akadály ez akkor sem, ha valójában ellátmányként került volna utalásra az A.i jövedelem, mert az ítélezési gyakorlat a gyermektartásdíj meghatározásánál nem alkalmazza mereven a 4/1987.(VI.14.) IM rendelet 10. § (1) bekezdés a)-b) pontjában foglaltakat, tehát ezt, hogy csak és kizárólag az ott tételesen felsorolt jövedelmek jöhetnek számításba a tartásdíj alapjaként. Az pedig egyértelmű, hogy A.i jövedelmét ott

az alperes nem élte fel maradéktalanul, hiszen akkor nem érte volna meg neki külföldön munkát végeznie és nem nyilatkozott volna úgy a perben, hogy megtakarításai vannak.

Az elsőfokú bíróság az alperest részletfizetési kedvezmény nélkül kötelezte a hátralékos gyermektartásdíj megfizetésére. A bíróság a részletfizetés engedélyezését azért nem tartotta indokoltnak, mert az alperesnek az A.i jövedelméből megtakarításai vannak, így az egyösszegű kifizetés nem jelenthet számára megterhelést.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes fellebbezéssel élt annak részbeni megváltoztatása és elsődlegesen a B. utónevű gyermek nála történő elhelyezés, valamint annak megállapítás iránt, hogy „a felek egymással szemben tartásdíjjal nem tartoznak”, másodlagosan pedig a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének mindkét gyermek után gyermekenként havi 15.000-15.000 forint összegre történő mérséklése iránt. A másodlagos fellebbezési kérelmét azzal indokolta, hogy megalapozatlan az elsőfokú bíróságnak az a ténymegállapítása, hogy a munkaviszonya önhibájából szűnt volna meg. Jelenlegi jövedelme nem elegendő ahhoz, hogy havi 30.000 forint összegű tartásdíjat fizessen gyermekenként.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság az ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érintette, fellebbezéssel megtámadott részét azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy mellőzte az alperes ismételt tartásdíjhátralék megfizetésére kötelezését, és megállapította, hogy 2009. május napjától 2010. március 3. napjáig terjedő időre fennálló 660.000 forint tartásdíjhátralékot az elsőfokú ítéletben írt teljesítési határidőben köteles megfizetni. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Észak-magyarországi Regionális Igazgatósága felhívására, a felhívásban megjelölt időben és módon 6200 forint feljegyzett jogorvoslati illetéket, valamint tizenöt napon belül a felperesnek 30.000 forint másodfokú perköltséget.

A döntésének indokolása szerint a tartásdíjösszegezésének főszabályát a Csjt. 69/C. § (1) bekezdése határozza meg. Ennek értelmében a gyermektartásdíj mértékét általában a kötelezett átlagos jövedelmének 15-25%-ában kell megállapítani, illetőleg ehhez kell igazítani az alapösszeget, valamint a Csjt. 69/C. § (3) bekezdés b) pontja értelmében határozott összegben megállapított gyermektartásdíj összegét is.

A 4/1987.(VI.14.) IM rendelet 10. § (1) bekezdése értelmében tartásdíj megállapításához be kell szerezni mindkét szülő

jövedelmi-vagyoni viszonyaira vonatkozó adatokat, a 10. § (4) bekezdése pedig azt is előírja, hogy a tartás alapjául szolgáló jövedelem meghatározásánál általában a keresetlevél beadását megelőző 1 éves időtartamot kell figyelembe venni.

Az alperes a keresetlevél benyújtását megelőző egy évben, de még a per folyamatba léte alatt is 2009. december végéig, havi 300.000-400.000 forintos havi átlagkeresettel rendelkezett. Ezt követően külföldi munkaviszonya közös megegyezéssel szűnt meg, melyhez a felperes által nem vitatottan azért járult hozzá, mert reményei szerint így a jövőben is külföldi munkavégzés lehetőségéhez jut.

2010. január-március között nem dolgozott, személyes előadása szerint tartalékaiból élt. Kétségtelen, hogy ennek összegére nem nyilatkozott, azonban az elsőfokú eljárás során mindkét gyermek alperesnél történő elhelyezését kérte, így feltételezhető, hogy a tartaléka olyan mértékű volt, melyből saját maga megélhetését meghaladóan a kiskorú gyermekek tartását is fedezni tudta volna. 2010. áprilisa óta havi jövedelme kb. 100.000 forint. Így a másodfokú bíróság e jövedelmi viszonyokat mérlegelve azt állapította meg, hogy helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor alperest gyermekenként 30.000-30.000 forint összegű gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte. Ez az összeg szükséges és elegendő - figyelemmel a felperes természetbeni tartására is - ahhoz, hogy a két kiskorú gyermek szükséglete megfelelő módon kielégítésre kerüljön.

Az elsőfokú ítélet rendelkező része azonban annyi pontosításra szorult, hogy a marasztalásnak az ítélet meghozatalának időpontja szerinti hónap végéig kell szólnia, ekként a gyermektartásdíj hátralék kezdő időpontját nem érintve, annak végső ideje 2010. március 23. napja helyett, 2010. március hó 3 napja. Mindemellett az elsőfokú ítélet rendelkező részének szövegezése félreérthető, mert abból az állapítható meg, hogy az alperest kétszeresen marasztalta gyermektartásdíj megfizetésére.

Helyes döntés szerint a 2009. május 1-től 2010. március 3 napjáig terjedő időre fennálló hátraléka 660.000 forint, melyet 15 napon belül kell megfizetni a folyamatosan esedékes gyermekenkénti 30.000-30.000 forint összegű tartásdíjjal együtt.

A jogerős ítélet ellen az alperes felülvizsgálati kérelemmel élt - annak tartalmát tekintve - elsődlegesen a jogerős ítélet gyermektartásdíj összegére vonatkozó rendelkezésének a hatályon kívül helyezése, valamint - ebben a körben az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítása, másodlagosan pedig a másodfokú bíróság ítélete gyermektartásdíj összegére vonatkozó rendelkezésének a hatályon kívül helyezése, valamint az elsőfokú bíróság ítélete ugyanezen rendelkezésének a

megváltoztatása és az őt terhelő gyermektartásdíj összegének gyermekenként havi 15.000-15.000 forintba történő leszállítása iránt.

A felülvizsgálati kérelmének részletesen kifejtett indokai szerint a jogerős ítélet általa sérelmezett rendelkezése a Csjt. 69/C. § (1) bekezdését, valamint a 4/1987.(VI.14.) IM rendelet 10. § (4) bekezdését sérti.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

I. A jogerős ítélet a peres felek egymással részben ellentétes előadásának, valamint a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok adatainak az egymással való egybevetése, azok okszerű, logikai ellentmondásoktól mentes, és a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek egyébként is megfelelően történő értékelése alapján, megalapozottan állapította meg a felek jogvitájának az érdemi elbírálásához szükséges tényállást.

Ennek során a bizonyítási teher Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt főszabályának a helyes alkalmazásával értékelte az alperes terhére mindazon tények bizonyítatlanságát, amelyek vonatkozásában az alperesnek állt érdekében az, hogy a saját tényállításait a bíróság valóban fogadja el.

A Pp. 270. § (2) és 275. § (3) bekezdésében foglaltakból viszont az következik, hogy a tényállás megállapításának a módjára vonatkozó és az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatással lévő eljárásjogi szabálysértés hiányában a szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülvizsgálati eljárás keretében történő felülmérlegelésének, a bizonyítékok újbóli értékelésének nincs helye.

II. A Csjt. 69/C. § (1) bekezdése értelmében a tartásdíj összegét gyermekenként általában a kötelezett átlagos jövedelmének 15-25%-ában kell megállapítani és a gyermektartásdíj meghatározásánál figyelemmel kell lenni - többek között - a) a gyermek tényleges szükségleteire, továbbá b) mindkét szülő jövedelmi és vagyoni viszonyaira, a családjogi törvény végrehajtásáról, valamint módosításáról szóló 1986. évi IV. törvénnyel kapcsolatos átmeneti rendelkezésekről szóló 4/1987.(VI.14.) IM rendelet (a továbbiakban: Csjtr.) 10. § (4) bekezdése szerint pedig a tartásdíj

alapjának megállapításánál a bíróságnak általában a keresetlevél beadását megelőző egy évi összes, a (2)-(3) bekezdés szerinti jövedelemre figyelemmel kell lennie.

Nem volt vitás a felülvizsgálati eljárásban az, hogy az alperes terhére megállapított gyermektartásdíj összege a keresetlevél beadását megelőző egy évi összes jövedelmének a 15-25%-át nem haladja meg, arra pedig az alperes alaptalanul hivatkozik, hogy a perben eljáró bíróságok a tartásdíj összegének a meghatározása során az ítélet meghozatalakor tényleges átlagos jövedelmét figyelmen kívül hagyták, holott a munkaviszonyának a megszűnését követően már nem volt abban a helyzetben, hogy a korábbi jövedelmének az alapulvételével megállapított tartásdíj fizetésére képes legyen.

A jogerős ítélet indokolása ugyanis nem hagy kétséget afelől, hogy az alperes a személyes előadása szerint a munkaviszonya közös megegyezéssel történő megszüntetéséhez azért járult hozzá, mert a jövőben ismét külföldön kíván munkát vállalni, és reményei szerint így a munkáltatója a jövőben újból külföldi munkalehetőséghez juttatja őt. Bár a tartási kötelezettségének sem a keresetlevél beadása előtt, sem a per tartama alatt nem tett eleget, előadta azt is, hogy 2010. januárjától márciusáig a korábbi megtakarításaiból élt. Ilyen körülmények mellett okszerűen jutott a másodfokú bíróság arra a jogi következtetésre, hogy az alperes mindkét gyermek nála történő elhelyezésére irányuló viszontkeresete előterjesztésének a ténye arra utal, hogy a tartalékai a saját megélhetése mellett a gyermekek eltartását is fedeznék.

A felperes a keresetlevélét 2009. szeptember 30-án nyújtotta be, a 2006. június 27-től 2009. december 18-ig terjedő időszakban (tehát a keresetlevél beadását megelőző egy évet is beleértve) pedig az alperes belföldön és külföldön elért átlagos jövedelme havi nettó  $(57.800 + 350.000 =) 407.800$  forint volt, a munkaviszonyának a közös megegyezéssel történt megszüntetését követően 2010. januárjától márciusáig nem dolgozott, míg 2010. áprilisától összesen havi kb. 100.000 forint havi jövedelemmel rendelkezett, a jogerős ítélet meghozatalát megelőző egy évben tehát a havi átlagos jövedelme  $(407.800 \times 4 = 1.631.200 + 100.000 \times 4 = 2.031.200 : 2 =) 1.015.600$  forint volt.

A 2010. szeptember 1-jén kelt jogerős ítélet az alperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét 2009. május napjától kezdődően gyermekenként havi 30.000 forintban állapította meg, amely az alperes tartás alapjául szolgáló havi átlagos jövedelmének a keresetlevél beadását megelőző egy éves időszakban csupán a gyermekenkénti és havi 7,35%-át, a jogerős ítélet meghozatalát megelőző egy éves időszakban pedig a gyermekenkénti és havi 17,7%-át teszi ki.

A kifejtettek miatt a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet - a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 254. § (3) bekezdése alapján az érdemi döntés helyes indokaira is utalva - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A feleknek a felülvizsgálat eljárásban áthárítható költsége nem merült fel, ezért a Legfelsőbb Bíróság a költségviselés tárgyában való határozathozatalt mellőzte.

A Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a költségmentesség bírósági alkalmazásáról szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és a 15. § (3) bekezdése alapján kötelezte a Legfelsőbb Bíróság az alperest a tárgyi költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 201 május 3.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró.

A kiadmány hitelélül: tisztviselő